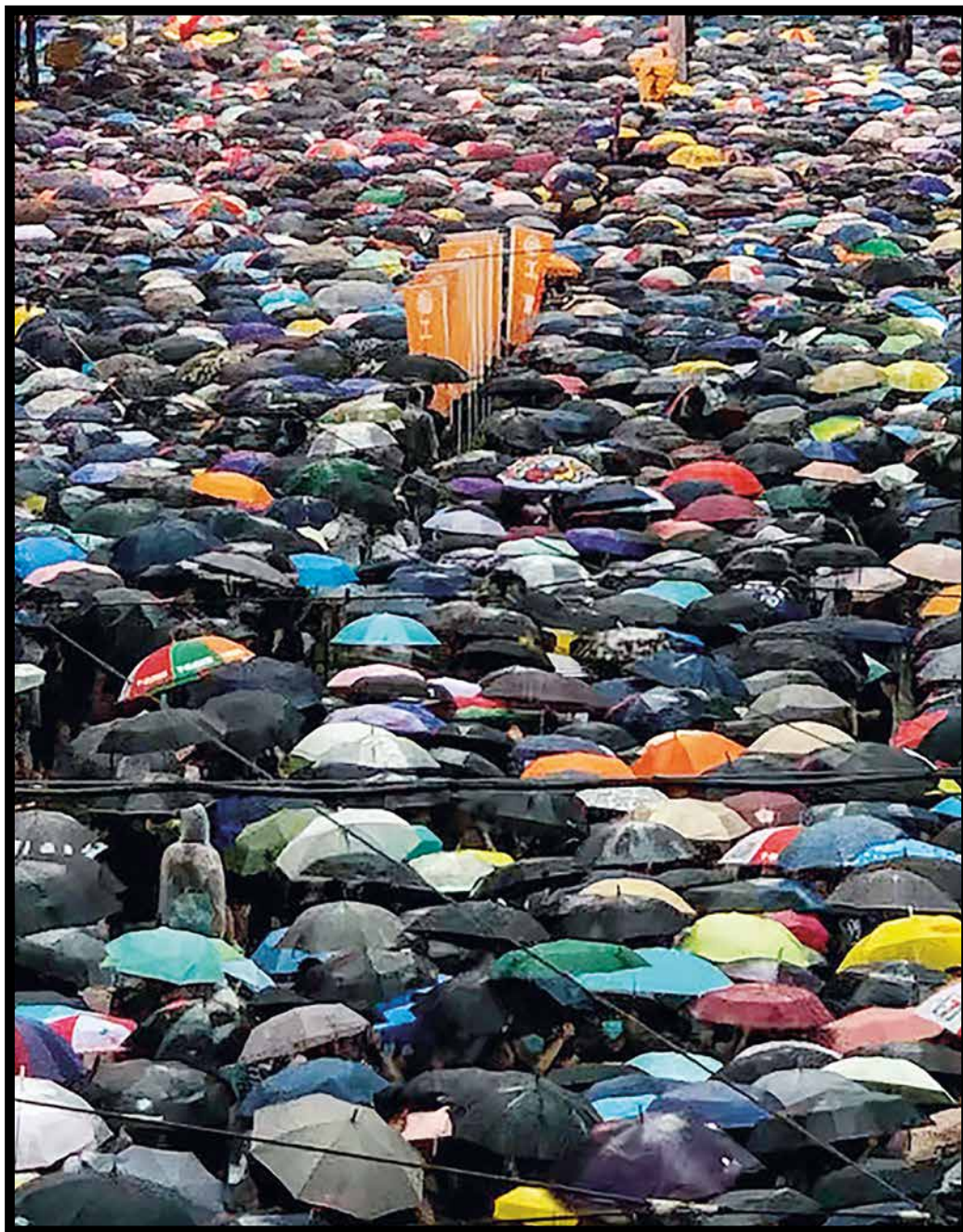

KIINA TÄNÄÄN

KIINA

sanoin ja kuvin 4/2019

Jyrki Kallio

Savua ja tulta Hongkongissa2

Tero Tähtinen

Kiinalainen painajainen12

Pia Eskelinen

Hukou-järjestelmä muutoksessa ..17

Anu Niemi

Huurteen alla oleva ruoho:

Wang Fanzhin runot22

Kansikuva: Sateenvarjoin suojautuneet mielenosoittajat Hongkongissa kesällä 2019. (Studio Indenco)

KIINA SANOIN JA KUVIN
No 4/2019 (282) 64. vuosikerta.

Julkaisija: SUOMI-KIINA-SEURA
Toimitus:

Annika Heikinheimo, päätoimittaja

Sähköposti: toimisto@kiinaseura.fi

Osoite: Kaikukatu 4 A, 00530 Helsinki

Puhelin: 045-787 77 962

Sähköposti: toimisto@kiinaseura.fi

Kotisivut: www.kiinaseura.fi

Tilaushinta: 26 EUR

Ilmoitushinnat: koko sivu 450 EUR, 1/2

sivua 240 EUR, 1/4 sivua 126 EUR, 1/3

sivua 180 EUR. Hinnat koskevat musta-

valkoisia mainoksia. Sovi värilisä erikseen.

Ulkoasu: lehden päätoimittaja

Paino: Paintek Pihlajamäki Oy, 2019.

Ilmestyy neljä kertaa vuodessa, seuraava

numero tammikuussa 2020.

Lehdessä esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajien omia eivätkä edusta Suomi-Kiina-seuran kantaa. Oikeudet artikkeleihin kuuluvat kirjoittajille, niiden julkaiseminen tai lainaaminen ilman heidän lupaansa on kielletty. Myös oikeudet kuviin pidätetään.

Mitä Hongkongissa tapahtuu, miksi, ja mihin kaikki johtaa? Vastauksia on vaikea antaa, koska päivittäin muuttuvasta nykytilanteesta liikkuu suuri määrä disinformaatiota ja huhuja. Voitaneen otaksua, että Hongkongissa pelätään pahinta. Väkivallan kierre on syventynyt nopeasti. On vaikeampi tietää, jaksako kukaan toivoa parasta. Parasta ei ehkä ole olemassa. Vaihtoehtoina ovat Hongkongin erityisaseman päättyminen vajaan kolmen vuosikymmenen kuluttua tai aikaisemmin. Demokraattisen ja autonomisen Hongkongin olemassaolo vuoden 2047 jälkeen ei näytä todennäköiseltä. Tästä syystä Hongkongin mielenosoituksille ei näy loppua.

A HONGKONGISSA

Kuva: Chensiyuan

Hongkongin tapahtumien juuret ovat opiumisodissa, jotka päättyivät siirtomaavaltujen sanelemien, kiinalaisessa historiankirjoituksessa ”epätasa-arvoisten” sopimusten solmimiseen. Vuoden 1842 Nanjingin sopimuksella Kiinan keisarikunta luovutti Hongkongin saaren Yhdistyneelle kuningaskunnalle ”ikuisiksi ajoiksi”. Vuoden 1860 Pekingin sopimus johti myös Kowloonin menettämiseen. Kowloon oli sillanpääasema mantereeseen puolella, ja vuonna 1898 toisella Pekingin sopimuksella Yhdistynyt kuningaskunta sai loputkin nykyisen Hongkongin alueesta, Uudet territoriot,

haltuunsa 99 vuoden vuokra-ajaksi.

Britit alkoivat tästälähin hallita Hongkongia kruununsiirtomaana. Hongkongiin tuotiin oikeusvaltion periaatteet mutta ei demokratiaa. Kuvernööri lähetettiin Lontoosta, ja hallintovirkamiehet olivat 1950-luvulle saakka brittejä. Virallinen kieli oli englanti. Hongkongista kehittyi muutamassa vuosikymmenessä yksi maailman merkittävimmistä satamakaupungeista.

Kun Kiinan sisällissota päättyi kommunistien voittoon, monet Shanghaissa toimineista ulkomaisista yrityksistä siirsivät toimintansa Hongkongiin. Myös sadat tuhannet kiinalaiset muuttivat Hongkongiin.

Halvan työvoiman varassa Hongkongista tuli nyrkkipajojen ja pienten tehtaiden teollisuuskaupunki, ja ”Made in Hong Kong” -merkinästä tuli yleismaailmallinen halpatavaran tunnus.

*Hongkong kohosi
Aasian vauraimpien
ja kehittyneimpien
yhteiskuntien joukkoon.*

Hongkong oli myös paikka, jonne kymmenet tuhannet mannerkiinalaiset pakenivat sortoa ja kurjuutta

中國

1800-luvun Hongkong. Kuva kirjasta "Through China with a camera".

1950- ja 1980-lukujen välillä. Siirtomaavalta tasapainotteli siirtomaavaltaa vastustaneiden ja Kiina-kriittisten poliittisten voimien välillä. Esimerkiksi elokuvista sensuroitiin sekä liian Kiina-mieliset että -vastaiset. Vuonna 1967 Kiinan kulttuuri-vallankumous innoitti hongkongilaisia mellakoimaan siirtomaavaltaa vastaan. Hongkongin hallinto tukahdutti mellakat ja ryhtyi rajoittamaan pakolaisten tuloa rajan yli,

mutta samalla se aloitti uudistuksia esimerkiksi asuinolojen ja koulutusjärjestelmän parantamiseksi sekä korruption vähentämiseksi. Kantonin kiina hyväksyttiin englannin rinnalle viralliseksi kieleksi vuonna 1974. Hongkong kohosi Aasian vauraimpien ja kehittyneimpien yhteiskuntien joukkoon.

Kun Uusien territorioden vuokrasopimuksen päättymisen alkoi lähestyä, Yhdistynyt kuning-

askunta aloitti neuvottelut Kiinan kansantasavallan kanssa Hongkongin tulevaisuudesta.

Kiina ei suinkaan uhannut nielaista Hongkongia vaan päinvastoin osa Kiinasta oli sulautumassa osaksi Hongkongia.

Margaret Thatcher ja Deng Xiaoping antoivat vuonna 1984 yhteisen julkilausuman siitä, että Hongkong palautettaisiin kokonaisuudessaan Kiinan alaisuuteen Uusien territorioden vuokrasopimuksen päättyessä vuonna 1997. Sen jälkeen Hongkongin talous-, poliittisen ja oikeusjärjestelmän oli määrä säilyä muuttumattomina viidenkymmenen vuoden ajan. Deng toivoi keksimästään "yksi maa, kaksi järjestelmää" -periaatteesta sekä vetoapua Kiinan talousuudistuksille että houkutinta taiwanilaisille liittyä Manner-Kiinaan.

Kiinan kansallinen kansankongressi ryhtyi valmistelemaan Hongkongille perustuslakia (*Basic Law, Jiben fa*), joka saatiin valmiiksi vuonna 1990. Laki seuraa vuoden 1984 julkilausuman henkeä ja jopa siihen kirjattua brittien myöhäsyntyistä halua demokratisoida Hongkongia: laki asettaa tavoitteeksi, että Hongkongin korkein hallintoelin, lakiasäätävä neuvosto, ja kuvernöörin korvaava hallintojohtaja valitaan tulevaisuudessa vapailla vaaleilla. Voimaan jääneen brittihallinnon käytännön mukaan lakiasäätävän neuvoston jäsenistä puolet valitaan vaaleilla ja puolet ovat eri intressiryhmien, kuten kaupan ja teollisuuden liittojen,

Kuva: John Thomson

中國

nimittämiä.

Vallansiirto toteutui suunnitellusti 1.7.1997, jonka jälkeen Kiinan bruttokansantuotteesta peräti 20 % tuli Hongkongista. Kaksi vuosikymmentä myöhemmin osuus on laskenut muutamaan prosenttiin, mutta Hongkong on yhtenä maailman tärkeimmistä rahoitusalan keskuksista Kiinalle yhä kultamunia muniva hanhi. Kiinan ulkomaisista sijoituksista 60 % tulee ja menee Hongkongin kautta. Hongkongin vetovoima on kiihdyttänyt koko eteläisen Kiinan talouskasvua. Pitkään näyttikin siltä, että Kiina ei suinkaan uhannut nielaista Hongkongia vaan päinvastoin osa Kiinasta oli sulautumassa osaksi Hongkongia.

Queen's building, Hongkong, 1890.

Sateenvarjoin poliisin pippurisumutteelta suojautuneet mielenosoittajat miehittivät Hongkongin saaren liike-elämän keskuksen.

Optimismi alkoi vaihtua pessimismiin viisi vuotta sitten. Sateenvarjoin poliisin pippurisumutteelta suojautuneet mielenosoittajat miehittivät Hongkongin saaren liike-elämän keskuksen yli kahden kuukauden ajaksi. Mielenosoitukseen osallistui sekä opiskelijoita että keskiluokan edustajia eri ammatti-

ryhmistä. Kuluva vuoden mielenosoitusaalto on tämän ”sateenvarjoliikkeen” perillinen.

Sateenvarjoliikettä tuettiin eri syistä. Kiinan vallansiirron jälkeen sallima muuttoliike Hongkongiin alkoi kasvattaa väkilukua noin 50 000:lla hengellä vuodessa. Tämän seurauksena työsaantinäkymät heikkenivät ja ennestäänkin korkeat asumiskustannukset kohosivat. Mannerkiinalaisten tulokkaiden ja alkuperäisten hongkongilaisten kulttuuriset kohtaamiset eivät useinkaan sujuneet kitkattomasti. Nuori sukupolvi ei tuntenut vanhempiansa kansallismielistä ylpeyttä siirtomaakauden päättymisestä vaan koki identiteettinsä syntyvän hongkongilaisuudesta

Kuva: Wikimedia Commons

中國

eikä niinkään kiinalaisuudesta. Alkuvuonna 2014 protestihenkeä nostatti Taiwanin ”aurionkukka-liikkeen” esimerkki: nuoret mielenosoittajat marssivat parlamenttiin vastustamaan talousyhteistyön syventämistä Kiinan kanssa.

Varsinainen sysäys mielenosoituksiin tuli Hongkongin politiikasta. Lakiasäättävä neuvosto alkoi vuonna 2012 keskustella vaali-järjestelmän demokratisoinnista perustuslaissa esitetyn tavoitteen mukaisesti. Kiinan kansankongressin pysyvä komitea puuttui keskusteluun elokuussa 2014 lausumalla, että vuonna 2017 hallintojohtaja voitaisiin valita vapailla vaaleilla, mutta ehdokasasettelun piti olla erityisen nimityskomitean käsissä. Tämä herätti kysymyksiä. Olisivatko vaalit vapaat, jos koko nimityskomitea olisi Kiina-mielisten käsissä? Miksi kansankongressi puuttui Hongkongin omiin asioi-

hin? Vai merkitsisikö kansankongressin tahdon seuraaminen kuitenkin edistysaskelta demokratisoinnissa? Lakiasäättävä neuvosto ei päässyt yhteisymmärrykseen, ja syyskuussa mielenosoittajat olivat kaduilla vaatimassa demokratiaa.

Sateenvarjoliikehdintä lopautti saman vuoden lopussa, kun yleinen mielipide alkoi kääntyä mielenosoittajia vastaan ja liikkeen johtohahmoja pidätettiin. Kolme henkilöä tuomittiin yhdyskuntarangaistukseen laittomiin kokoontumisiin yllyttämisestä. Tuomioistuimien käsitteli tapaukset uudelleen vuonna 2018, ja syytetyille langetettiin vankeusrangaistukset. Sateenvarjoliikkeen kannattajat pitivät rangaistusten koventamista poliittisena. He epäilivät uuden hallintojohtajan Carrie Lamin painostaneen tuomioistuimilaitosta mielistelläkseen Kiinaa ja suuttumuksesta sateenvarjoliikkeen tukijoiden toimintaan lakiasäättävässä neuvostossa. Joukko edustajia

oli kieltäytynyt vannomasta uskollisuutta ”Kiinan kansantasavallan Hongkongin erityishallintoalueelle”. Tämä muokkasi maaperän otolliseksi seuraavaa mielenosoituksen aaltoa varten.

Yli miljoona ihmistä otti osaa ennennäkemättömän suureen mielenosoitusmarssiin, jossa vaadittiin lakiesityksestä luopumista, Carrie Lamin eroa ja vapaita vaaleja.

Ensimmäisen maailmansodan ruutitynnyrin sytyttivät Sarajevon laukaukset. Hongkongin uusin mielenosoitusaalto, joka on johtanut pahimpaan mellakointiin sitten vuoden 1967, lähti sekini liikkeelle

Vuoden 1967 mielenosoitukset, Hongkong.

Kuva: Roger Wollstadt

中國

Mielenosoittajat leiriytyivät Hongkongin saaren liike-elämän keskukseen yli kahdeksi kuukaudeksi vuonna 2014.

Kuva: Minna Valjakka

periaatteesta mitättömästä tapahtumasta. Poliisi oli vuosikausia vaatinut lainsäätäjiä tarttumaan toimeen rikollisten luovuttamista koskevan lain aikaansaamiseksi. Tällainen laki on useimmilla valtioilla, myös Suomessa. Lain säätämisestä tuli äkkiä ajankohtaista vuonna 2018, kun Hongkongiin paennutta taiwanilaista murhamiestä ei voitu luovuttaa Taiwanille tuomittavaksi.

Lakiasäätävä neuvosto sai pikavauhtia laaditun lakiesityksen käsiteltäväkseen helmikuussa 2019. Lakiluonnos herätti laajaa vastustusta, sillä sen nähtiin avaavan Kiinalle mahdollisuuden vaatia Hongkongissa asuvia toisinajattelijoita ja kommunistivallan vastustajia tuomiolle Kiinaan. Vaikka monet hongkongilaiset lakimiehet

ja tuomarit totesivat tällaiset pelot perusteettomiksi kunhan Hongkongin oikeuslaitos ei itse luopuisi omasta riippumattomuudestaan, yleinen mielipide kääntyi lain säätämistä ajanutta Carrie Lamia vastaan.

Kesäkuussa Hongkongissa nähtiin suuria mielenosoituksia. Viikko ensimmäisen suurmielenosoituksen jälkeen Lam ilmoitti keskeyttäneensä lakialoitteen käsitelyn. Tämä ei lievennyttänyt tilannetta. Seuraavana päivänä 16.6. yli miljoona ihmistä – joka neljäs tai viides Hongkongin asukas – otti osaa ennennäkemättömän suureen mielenosoitusmarssiin, jossa vaadittiin lakiesityksen lopullista perumista, Carrie Lamin eroa ja vapaita vaaleja. Heinäkuun alussa joukko

mielenosoittajia tunkeutui sisälle lakiasäätävän neuvoston rakennukseen ja töhri siellä Kiinan vaakunan.

Väkivallan kierre alkoi mielenosoitusten alkumetreillä. Mielenosoittajat kaatoivat mellakka-aitoja, ja poliisi vastasi aluksi kyynelkaasulla ja sen jälkeen myös ampumalla kumiluoteja. Viranomaiset leimasivat mielenosoitukset mellakoiksi. Poliisia syytettiin kesällä yleisesti tarpeettoman väkivallan käytöstä. Mielipidemittaukset osoittavat, että kansalaisten luottamus poliisiin koki kovan kolauksen, kun rikollistriadien jengit heinäkuussa pahoinpitelivät mielenosoittajia poliisin puuttumatta tilanteeseen. Sen jälkeen mielenosoitukset alkoivat nopeasti radikalisoitua. Ensin mielenosoittajat varustautuivat

kaasunaamarein ja suojaruustein, sitten he alkoivat rakentaa katusulkuja esteeksi poliisille, ja lopulta aseistautua.

Syksyllä mielenosoitukset ovat muuttuneet taisteluksi polttopul-loin, jousipyssyin, ritsoin ja lingoin aseistautuneiden ja naamioitujen mielenosoittajien sekä yhtä lailla kasvottomien mellakapoliisien välillä. Taistelujen liepeillä mella-koijat ovat pahoinpidelleet kiinalai-sia siirtolaisia ja tuhonneet heidän liiketilojaan.

Varsinaiset mielenosoitukset ovat keskittyneet häiritsemään kaupungin arkea esimerkiksi estämällä metroluennetta. Tarkoituk-sena lienee osoittaa, että hallinto ei saa kaupunkia toimimaan ilman mielenosoittajien suostu-

musta. Kaiken tämän seurauksena hongkongilaisten mielipiteet ovat jakaantuneet. Jotkut eivät hyväksy vandalismia mutta kannattavat rauhanomaista vastarintaa, toiset vastustavat kaikkia mielenosoituk-sia.

Mielenosoitukset ovat muuttuneet taiste-luksi polttopul-loin, jousipyssyin, ritsoin ja lingoin aseistau-tuneiden ja naamioi-tujen mielenosoitta-jien sekä yhtä lailla kasvottomien mellak-poliisien välillä.

Syyskuussa Lam ilmoitti, että laki-esityksen valmistelua ei aiota jatkaa lähitulevaisuudessa, ja lokakuussa lakiesitys vedettiin lopullisesti pois. Nämä päätökset ovat tulleet aivan liian myöhään vaikuttaakseen mielenosoituksiin. Vaikka mielen-osoittajilta puuttuu yhtenäinen johto, kaikki tukevat ”viittä vaati-musta” sekä sitä, että ”yhdestäkään ei anneta periksi”. Vaatimuksista ensimmäinen oli luovutuslakiesityk-sen peruminen. Toinen vaatii puolu-eetonta selvitystä poliisiväkivallasta. Kolmannen mukaan mielenosoi-tusten leimaaminen mellakoinniksi pitää perua. Neljänneksi pidätetyt mielenosoittajat pitää vapauttaa. Viidenneksi mielenosoittajat vaati-vat vapaita vaaleja.

Mielenosoittajat ovat onnistu-

Hongkongin sateenvarjoliikkeen leiri, 2014.

Kuva: Minna Valjakka

中國

Carrie Lam, 2016.

Kuva: Iris Tong, VOA.

neet ensimmäisen vaatimuksensa osalta. Erityisesti viides vaatimus vapaista vaaleista ei kuitenkaan ole yksinkertainen eikä toteutettavissa nopeasti. On lisäksi todennäköistä, että Kiinan keskushallitus ei ole valmis hyväksymään Hongkongin demokratisoitumista varsinkaan mielenosoitusten seurauksena. Sellainen olisi kommunistisen puolueen kannalta vaarallinen ennakkotapaus.

Kun viisi vaatimusta on kytketty yhteen, ei kompromisseille ole tilaa. Ei sitä paitsi ole varmaa, että mellakoitsijat ja mielenosoittajat pystyisivät valitsemaan keskuudestaan edustajat, joilla olisi valtuudet neuvotella kaikkien puolesta. Myöskään Carrie Lam ei ole pyrkinyt todelliseen dialogiin mielenosoittajien kanssa. Marraskuussa hän solvasi mielenosoittajia kansan

vihollisiksi. Mielenosoittajien silmissä hän sekä poliisivoimat vaikuttavat kantavan vastuuta tekemisistään Kiinan keskushallitukselle eikä Hongkongin kansalle.

Jotkut kokevat niin suurta turhautuneisuutta ja epätoivoa, että saattavat todella olla valmiita uhraamaan henkensä.

Marraskuussa tilanne oli hyvin jännittynyt. Hongkongin poliisi ilmoitti vastaavansa jatkossa tappavaan voimaan tappavalla voimalla. Polttopullojen heittelijät voivat siis joutua rynnäkkökiväärein varus-tautuneiden tarkka-ampujien ampumiksi. Monet poliisia vastaan

taistelevista nuorista vaikuttavat olevan romanttis-sankarillisen hurmoksen vallassa, ja jotkut kokevat niin suurta turhautuneisuutta ja epätoivoa, että saattavat todella olla valmiita uhraamaan henkensä. Joidenkin radikaalien mielestä marttyyrikuolemat epäilemättä edistäisivät mielenosoitusliikkeen asiaa tekemällä siitä entistä yhtenäisemmän.

Verenvuodatukselta on onneksi toistaiseksi välttytty. Hongkongin poliisi piiritti marraskuun puolivälissä ison joukon taistelevia mielenosoittajia Teknilliseen korkeakouluun, ja otti heistä valtaosan kiinni. Kaikkiaan poliisi on pidättänyt yli kaksi tuhatta mielenosoittajaa ja mellakoitsijaa, joita uhkaa pisimmillään kymmenen vuoden vankeusrangaistus. Mielenosoitukset taukosivat marraskuun lopulla

中國

Kesällä 2019 yli miljoona hongkongilaista marssivat kadulle osoittamaan mieltään luovutuslakiehdotusta vastaan.

aluevaltuustovaalien onnistumisen turvaamiseksi.

Tehokkaasti vaalityötä tehneet demokratialiikkeen ehdokkaat saivat 24.11. pidetyissä vaaleissa murskavoiton. Edellisten vaalien jälkeen valtuustot olivat olleet lähes poikkeuksetta Peking-mielisten konservatiivien johtamia, nyt tilanne muuttui päinvastaiseksi. Aluevaltuustojen edustajilla on äänivaltaa hallintojohtajan vaaleissa, mutta muutoin tulos ei suoraan heijastu koko Hongkongin politiikkaan. Vaalitulos on kuitenkin tulkittu tuen osoitukseksi mielenosoituksille. Sellaisena se on omiaan rauhoittamaan tilannetta.

On mahdollista, että mellakointi kiihtyy uudelleen.

Seuraava suurmielenosoitus on määrä järjestää 10.12. vietettävän kansainvälisen ihmisoikeuksien päivän alla. On mahdollista, että myös mellakointi kiihtyy uudelleen. Pelkona niin Hongkongissa kuin ulkomailla on kesästä saakka ollut, että mikäli yleistä järjestystä ei saada muutoin palautettua, kaupungissa sijaitsevan Kiinan kansan vapautusarmeijan varuskunnan joukot marssivat kaduille. Ilman Hongkongin paikallishallinnon pyyntöä sotilailla

ei ole oikeutta puuttua tilanteeseen – paitsi jos Kiinan kansankongressin pysyvä komitea toteaa kansallisen turvallisuuden sellaista vaativan.

Kiinan virallinen media on alusta saakka väittänyt, että Hongkongin mielenosoitukset ovat ulkomaisten voimien lietsomia. Mitään todisteita Kiina ei ole pystynyt väitteensä tueksi esittämään. Mielenosoittajat ovat kuitenkin mutkistaneet tilannetta vetoamalla kansainväliseen yhteisöön, jotta se painostaisi Kiinaa suostumaan Hongkongin demokratisoitumiseen. Yhdysvallat onkin jo kytkenyt kauppasodan neuvotteluratkaisun ja Hongkongin tilanteen rauhanomaisen laukea-

中國

Kuva: Studio Indenco (flickr.com)

misen toisiinsa. Niinpä väkivallan lisääntyminen Hongkongissa saattaisi ajaa Kiinan ja länsimaiden suhteet poliittiseen kriisiin.

Kynnys armeijan käyttöön on korkea, sillä yhteenotot sotilaiden ja kaupunkilaisten välillä voisivat johtaa verilöylyyn. Lisäksi armeijan väliintulo voitaisiin tulkita yhden maan ja kahden järjestelmän rinnakkaiselon päättymiseksi, minkä seurauksena Hongkongin asema johtavana finanssikeskuksena horjuisi vakavasti. Toisaalta Kiinan kommunistinen puolue pelkää ”värivallankumousten” leviämistä Kiinaan, ja voi sen vuoksi haluta tukahduttaa mielenilmaukset

keinoista välittämättä.

Hongkong muuttuneeksi kiinalaiseksi kaupungiksi kiinalaisten kaupunkien joukkoon.

Panokset Hongkongin suhteen ovat korkealla niin ihmisten elämän kuin maailmantalouden ja -politiikan kannalta. Päätyipä nykyinen mielenosoitusaalto miten tahansa, nuorten hongkongilaisten tulevaisuutta varjostaa epävarmuus vuoden 2047 jälkeisestä tulevaisuudesta. Silloin päättyy vallan-

siirron jälkeinen viidenkymmenen vuoden siirtymäaika. **Xi Jinpingin** unelmaan Kiinan uudelleenheräämisestä tuskin sopii Hongkongin siirtomaavallasta muistuttavan erityisaseman jatkuminen, joten Hongkong muuttuneeksi kiinalaiseksi kaupungiksi kiinalaisten kaupunkien joukkoon. Onkin luultavaa, että kuluvan vuoden 2019 mielenosoitukset eivät jää viimeisiksi vaan toistuvat muodossa tai toisessa vielä vuosia ja vuosikymmeniä.

Jyrki Kallio

Kirjoittaja on Ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija. Kirjoituksen lähteenä on käytetty mediatietojen lisäksi mm. Tim Summersin kirjoittamaa teosta China's Hong Kong (Agenda Publishing 2019).

中國

KIINALAINEN PAINAJAINEN

Kiinalaiset nykykirjailijat ovat alkaneet satirisoida presidentti **Xi Jinpingin** ylevää retoriikkaa. Tuloksena on lohduttomia kuvaelmia yhteiskunnan pimeältä puolelta.

James Joycen Ulysses-romaanin (1922) toisessa luvussa **Stephen Dedalus** toteaa historian olevan painajainen, josta hän yrittää herätä. Samana vuonna kuin Joycen romaani ilmestyi kiinalainen modernistikirjailija **Lu Xun** kirjoitti *Nahan*-novellikokoelmansa (呐喊 suom. ”Huutoja”) esipuhetta. Siinä hän vertasi vanhakantaisiin, feodaalisiin arvoihin jämähtäneitä maanmiehiään ihmisiin, jotka nukkuvat ”rautahuoneen” sisällä. Esipuheessaan Lu pohti, pitäisikö hänen antaa kanssakiinalaistensa jatkaa autuasta tietämättömyyden untaan vaiko herättää heidät tuskalliseen todellisuuteen.

Joycen ja Lun lähes simultaanisti

kirjoittamat ajatukset hyödyntävät samaa metaforaa kiinnostavan vastakohtaisesti: siinä missä Joycen hahmo yrittää herätä vääjäämättömän ajankulun painajaismaisuudesta, Lulle nukkuminen on nimenomaan mahdollisuus jatkaa valheellisissa kuvitelmissa elämistä.

Unen näkemisellä ja sen vertauskuvallisilla ulottuvuuksilla on kiinalaisen kirjallisuuden historiassa pitkä perinne.

Unen näkemisellä ja sen vertaus-

kuvallisilla ulottuvuuksilla on kiinalaisen kirjallisuuden historiassa pitkä perinne. Monet länessäkin tiedävät taolaisen *Zhuangzi*-kirjan kuuluisan perhosunen, jossa filosofi ei tiedä, uneksuuko hän ihmisenä vai perhosena olemisesta. Kiinan kuuluisimman romaanin *Hongloumengin* (红楼梦) nimi tarkoittaa ”Punaisen kartanon unta”. Romaanissa päähenkilö **Jia Baoyu** näkee hallusinatorisen unen, jossa lumouksen rikkoutumisen keiju antaa hänen lukea kahdentoista paikallisen kaunottaren tulevaisuuden.

Buddhalaisen Timanttisutran lopussa oleva lyhyt gatha kehottaa näkemään koko maailman kuin unena, harhakuvana, nopeasti välähtävänä salamana tai katoavaisena saippuakuplana. Kenties juuri sen innoittamana Tang-dynastian

中國

boheemirunoilija **Li Bai** kirjoitti runonsäkeensä: ”Koko maailma on kuin yhtä suurta unta, / miksi siis tuhlausin elämäni uurastamiseen?”

Nyky-Kiinassa unella ja unelmoimisella on myös polttava poliittinen merkitys.

Nyky-Kiinassa unella ja unelmoimisella on myös polttava poliittinen merkitys. Loppuvuodesta 2012, kaksi viikkoa Kiinan kommunistipuolueen pääsihteeriksi nousunsa jälkeen Xi Jinping piti puheen, jossa hän esitti ajatuksensa ”kiinalaisesta unelmasta”, kiinaksi *Zhongguo meng* (中国梦). Kuten englannin kielen sana dream, myös kiinan sana meng (梦) tarkoittaa sekä ’unelmaa’ että ’unta’. Eli kiinalainen unelma

voidaan kirjaimellisesti tulkita myös uneksi tai uneksimiseksi.

Useilla modernin Kiinan johtajista on ollut oma fraasinsa, joka ikään kuin kiteyttää kulloisenkin hallinnon keskeisen aatemaailman, ideologisen suunnan ja pyrkimykset. **Jiang Zemin** puhui ”kolmesta edustuksesta”, joka viittasi kommunistipuolueen keskeiseen asemaan tuotantovoimien ja kulttuurin kehittämisessä sekä kansan tarpeiden edustamisessa. Hänen seuraajansa **Hu Jintao** taas puhui ”harmonisesta yhteiskunnasta”, jossa voi kuulla kaikuja jopa ikivanhasta kungfutselaisesta ajattelusta.

Xi Jinpingin johtoteemakseen ottama ajatus kiinalaisesta unelmasta ei suinkaan ole hänen itse keksimänsä. Termiä käytti tietävästi ensimmäisen kerran Song-dynastian runoilija **Zheng Sixiao** (1241–1318), jonka ”Virtaava

puro” -runossa on säe ”sydän täynnä kiinalaista unelmaa”.

Vaikka Zhengin lanseeraamassa ilmauksessa voi nähdä hempeää isänmaallista runollisuutta, presidentti Xi antoi sille äärimmäisen konkreettisen ja kunnianhimoisen tulkinnan. Hänen mukaansa kiinalainen unelma tarkoittaa asukaskohdaisen bruttokansantuotteen kaksinkertaistumista vuosina 2010–2020, laajan ja toimintakykyisten asevoimien rakentamista sekä kansalaisten sosiaaliturvan parantamista.

”Kirkas tulevaisuus todistaa täydessä mitassaan sosialistisen järjestelmämme ylivoimaisuuden.”

Kiinalaisen unelman ideologi-

Kiinalainen unelma -propaganda on yleinen näky kiinalaisessa katukuvassa.

Kuva: voachinese.com

中國

Briteissä asuva Ma Jian oli ensimmäisiä presidentti Xin ihanteita satirisoiva kirjailijoita.

Kuva: Iris Tong, VOA.

sesta sisällöstä Xillä ei myöskään ollut epäselvyyttä. Puheessaan hän julisti kohtalokkuutta lähestyvän äänenpainoin: ”Polun valitseminen on elämän ja kuoleman kysymys kommunistisen puolueen tulevaisuudelle. Meidän tulee järkkymättömästi pitää yllä sosialismia kiinalaisin erityispiirtein, Kirkas tulevaisuus todistaa täydessä mitassaan sosialistisen järjestelmämme ylivoimaisuuden”.

Kirjassaan *The Third Revolution* tutkija Elizabeth C. Economy toteaa, että kommunistisen puolueen aseman korostaminen kaiken poliittisen toiminnan kärkenä oli äärimmäisen tärkeää. Xi halusi tehdä selkeän eron individualismia huokuvaan ”amerikkalaiseen unelmaan” ja korostaa, että sen sijaan kiinalainen unelma on

”kokonaisen kansakunnan unelma” ja että kunkin kansalaisen hyvinvointi on riippuvainen yhteiskunnan hyvinvoinnista.

Kiinalainen unelma on ”kokonaisen kansakunnan unelma”.

Kun ottaa huomioon uni- ja unelmametaforiikan perinteikkyyden ja monitulkintaisuuden, ei ole yllättävää, että Kiinan nykyhallinnon pompöösien korulauseiden kuuhu sai myös kirjailijat havahtumaan.

Isossa-Britanniassa eräänlaisessa vapaaehtoisessa maanpaossa elävä Ma Jian (s. 1953) oli ensimmäisiä dissidenttikirjailijoita, joka otti Xin ylevät yhteiskunnalliset ihan-

teet pilkanteon kohteeksi. Hänen romaaninsa *China Dream* (2018) kuvaa läpeensä korruptoitunutta puoluevirkailijaa Ma Daodeta, joka johtaa orwellilaista Kiinalainen unelma -virastoa. Teos ruoskii yhteiskunnan tekopyhyyttä ja kaksinaismoralismia armottomasti ja kursailematta.

Teos ruoskii yhteiskunnan tekopyhyyttä ja kaksinaismoralismia armottomasti ja kursailematta.

Johtaja Ma esittää julkisuudessa suoraselkäistä puolueviskaalia, mutta katoaa illan tullen irstailemaan epämääräiselle Puna-

中國

kaarti-klubille, joka toimii myös bordellina. Lisäksi hän pyörittää lukuisten rakastajattarien haaremia kuin entisaikojen keisari. Kotiinsa hän ei voi kutsua vieraita, sillä se on täynnä lahjuksina saatuja tavaroita ja käteistä, jota ei kiinni jäämisen pelossa voi tallettaa pankkitilille.

Romaanissa koko kasvoton byrokraattiakoneisto pörrää yksinomaan kiinalaisen unelman ympärillä.

Romaanissa koko kasvoton byrokraattiakoneisto pörrää yksinomaan kiinalaisen unelman ympärillä. Esimerkiksi Man johtama virasto suunnittelee Kiinalainen unelma-kojetta, jonka avulla poliittinen propaganda voitaisiin syöttää suoraan kansalaisten aivoihin. Kuten pormestari Chen kirjassa toteaa, puolueen päämääränä on korvata yksilöiden unelmat kollektiivisella kiinalaisella unelmalla.

Mutta kulttuurivallankumouksen aikaiset, väkivaltaiset muistikuvat vainoavat johtaja Mata, ja välillä hän kuvittelee olevansa jälleen maolaisia iskulauseita huutava nuorukainen. Hän yrittää väkisin vaientaa piinaavat muistot, mikä vain kiihdyttää hänen mielenterveytensä säröytymistä. Epätoivoissaan hän hakee apua taolaiselta mestarilta, jonka suuhun on pantu kirjan poliittis-historiallinen sanoma: ”Jos elämä leikataan irti menneisyydestään, se muuttuu merkityksettömäksi”.

Toinen kiinalainen nykysatiirikko Yan Lianke puolestaan kehittää uusimassa romaanissaan *The Day the Sun Died* unitematiikkaa laajempaan, allegoriseen suuntaan.

Yan Lianke, 2016.

Kuva: Antonio Moriones

Aamu koittaa, mutta aurinko – ilmiselvä moraalin symboli – pysyy piilossa.

Teos kuvaa pientä maalaiskylää, jossa osa ihmisistä alkaa kävellä unissaan ja toteuttaa samalla salai-

sia toiveitaan. Yksi kylän miehistä tappaa vaimoan liehitelleen työläisen ja toinen raiskaa miniänsä, jota on aina himoinnut.

Unissakävelevät massat alkavat ryöstellä kauppoja ja hereillä olevat taas alkavat varastella nukkuvilta. Ihmisiä alkaa kuolla pelloilla, osa hyppää unissaan ojaan ja muutama joutuu onnettomuuksien uhreiksi.

中國

Viimeisetkin epäitsekkyuden rippeet kaikkoavat ihmisistä pitkittyneen yön myötä, ja vähitellen koko kylä vajoaa väkivaltaan ja kaaokseen.

Maagisen realismin elementtejä hyödyntävän romaanin kertojana toimii 14-vuotias **Li Niannian**, joka odottaa turhaan auringon nousevan. Hänen isänsä yrittää epätoivoisesti herätellä kyläläisiä, mutta hänen uurastuksensa ei tuota tulosta. Aamu koittaa, mutta aurinko – ilmiselvä moraalin symboli – pysyy piilossa. Tarvitaan lopulta karmaiseva uhri, että asiat palautuvat ennalleen.

Kiukkuiset romaanit ammentavat satiirinsa nyky-Kiinan poliittisen liturgian ja arkielämän välisestä epäsuhdasta.

Sekä Man että Yanin kiukkuiset romaanit ammentavat satiirinsa nyky-Kiinan poliittisen liturgian ja arkielämän välisestä epäsuhdasta. *China Dreamin* byrokraatit laulavat kilpaa ylistystä kansakunnan yhteiselle unelmalle, mutta siviilissä

käyttävät asemaansa häikäilemättä hyväkseen. *The Day the Sun Died* -teoksessa kyläläiset vapautuvat hetkellisesti päivätajunnan kahleista ja alkavat toteuttaa itsekkäitä viettejään ja mielihalujaan rajoituksetta.

Kirjansa esipuheessa Ma Jian kertoo kirjoittaneensa *China Dreamin* raivosta niitä valheellisia utopioita kohtaan, jotka ovat orjuuttaneet ja tyhmistäneet kiinalaisia kommunistivallankumouksesta lähtien. The Guardianin kriitikko **Isabel Hilton** totesi Yanin kirjasta samaan sävyyn: ”Yanin kotimaansa moraalista rappiota kohtaan tuntemaa inhoa ei voi olla huomaamatta: petomainen hallitsijapuolue käyttää kansalaisiaan hyväksi jopa kuolemassa, ihmiset itse ajelehtivat eroon rituaaleista ja sosiaalisista normeista ja ajattelevat tätä nykyä vain rikastumista keinolla millä hyvänsä”.

Ma ja Yan kuvaavat kirjoissaan koko kansankunnan läpäisevää moraalista vararikkoa, joka leviää pitkin Xin uljaan uuden Kiinan yhteiskuntaruumista kuin virus. Se tuhoaa yhtälailla sekä etuoikeutetut mutta papukaijamaisiksi pelotellut virkamiehet että irti riistäytyneen egoismin myötä tavalliset kansalaisetkin.

Ylevät mielikuvat kiinalaisesta unelmasta peittävät taakseen lohduttoman ja säälimättömän todellisuuden.

Kummassakin kirjassa ylevät mielikuvat kiinalaisesta unelmasta peittävät taakseen lohduttoman ja säälimättömän todellisuuden. Suuren kansallisen uudistumisen sijaan sitä määrittävät dystooppiset maailmanlopuntunnelmat, onttoina kolisevat poliittiset iskulauseet ja mielipuoliseksi kasvaneet sisäiset risitiidat.

Yhdessä ne muodostavat painajaisen, josta herääminen ei ole helppoa.

Tero Tähtinen

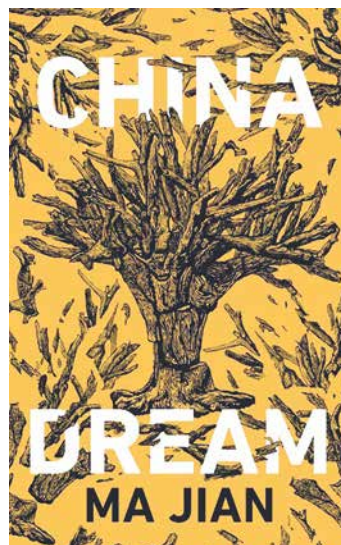
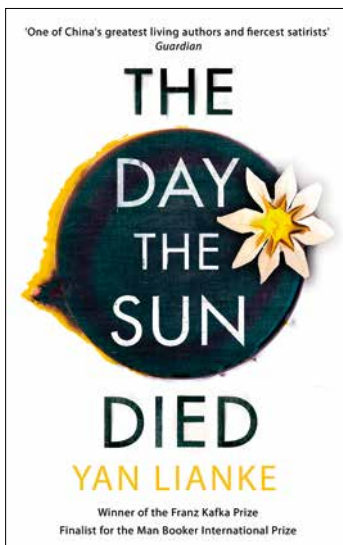
Lähteet:

Economy, Elizabeth C: *The Third Revolution*, Xi Jinping and the New Chinese State. Oxford University Press, 2018.
Hilton, Isabel: ”The Stuff of Nightmares”.

The Guardian, 29.7.2018.

Ma, Jian: *China Dream*. Transl. by Flora Drews. Chatto & Windus, 2018.

Yan, Lianke: *The Day the Sun Died*. Transl. by Carlos Rojas. Chatto & Windus, 2018.

中國

Kuva: China Daily

HUKOU-JÄRJESTELMÄ MUUTOKSessa

Kiinassa käytössä oleva *hukou* on hallituksen luoma rekisteröintijärjestelmä, jossa jokainen asukas rekisteröidään sekä tiettyyn maantieteelliseen alueeseen että statukseen: kaupunkilainen tai maalainen. Tämän lisäksi *hukou* toimii aktiivisena seurantajärjestelmänä, jolla hallitus pyrkii kontrolloimaan kansalaisiaan. Huolimatta Kiinan pyrkimyksistä lieventää *hukou*-statusten eroja, järjestelmä luo pohjan Kiinan organisoidulle kahtiajakautumiselle maaseudun ja kaupunkialueiden kesken institutionalisoiden kansalaisten välistä epätasa-arvoa.

Ennen Kiinan talouspoliittista kokeilua, Suurta harppausta 1958–1960, *hukou*-järjestelmän täytäntöönpano oli hyvinkin väljää. Kiinan kansantasavallan ensimmäisessä perustuslaissa vuodelta 1954 annettiin kansalaisille mahdollisuus vapaaseen liikkumiseen ja muuttamiseen Kiinan sisällä. Ihmiset saivat itse valita asuinpaikkansa, *hukou* toimi

vain seurantajärjestelmänä. Suuren harppauksen jälkeen kaupunkiin muuttaneille tehdastyöntekijöille taattiin paljon erilaisia etuisuuksia, joita maaseudun asukkaille ei suotu. Kaupunkilaistatuksen saaneet asukkaat saivat ruoka-annoksia, vilja-avustuksia ja valtio takasi heille asunnon, ilmaisen koulutuksen, terveydenhuollon sekä vanhuusajan eläkkeen.

Kiinan hallitus kuitenkin huomasi Suuren harppauksen jälkimainingeissa, ettei ruoan tuotanto riittä kattamaan kasvavan kaupunkilaisväestön ruoan tarvetta. *Hukou*-järjestelmää alettiin käyttää jakavana, erottavana sekä syrjivänä systeiminä, joka ei enää sallinut ihmisten vapaata liikkumista. Kaupunkien asukkaita pakkosiirrettiin maaseudulle ja heidät veloitet-

tiin toimimaan maanviljelijöinä ja karjanhoitajina. Maaseudun asukkailta puolestaan kiellettiin vapaa muuttaminen kaupunkialueille.

Hukou-järjestelmä oli muuttunut seurantajärjestelmästä pakottavaksi kontrollointijärjestelmäksi.

Suunnitelmallisen muuttokontrollin toivottiin takaavan riittävän ruuan tuotannon sekä hillitsevän ajoittain jopa kaoottista kaupungistumista. *Hukou*-järjestelmä oli muuttunut seurantajärjestelmästä pakottavaksi kontrollointijärjestelmäksi.

Hukou-järjestelmää on vuosien varrella uudistettu, mutta perustavanlaatuiset ongelmat ovat säilyneet. Epätasa-arvo erilaisten sosiaali- tai muiden etuisuuksien

saannissa maaseudun ja kaupunkilaisten välillä ei ole vielä kokonaan poistunut. Maaseudun asukkaat ovat huomattavasti huonommassa asemassa kuin kaupunkilaiset.

Suurin ongelma on ollut ja on edelleen terveydenhuollossa sekä sosiaalipalveluissa. Kahden erilaisen sosiaaliturvajärjestelmän takia kaupunkilaiset ja maalaiset eivät ole oikeutettuja saamaan saman tasoista terveydenhuoltoa tai vastaanottamaan sosiaalipalveluita, kuten

中國

Kuva: Pia Eskelinen

vanhustenhoitoa. Myös eläkejärjestelmässä on eroja kaupunkilaisten ja maalaisten kesken.

Kiinaan on kasvamassa niin sanottu jätettyjen lasten sukupolvi.

Toinen suurista ongelmakohtista on ollut koulutus ja sen turvaa-

minen niille lapsille, jotka asuvat asumisoikeuden turvin eri *hukou*-alueella, kuin mihin heidät on virallisesti kirjattu.

Kiinaan on kasvamassa niin sanottu jätettyjen lasten sukupolvi (*left-behind children*), joiden vanhemmat ovat töissä useiden tuhansien kilometrien päässä siirtotyöläisinä. Yleensä isovanhemmat tai muut sukulaiset pitävät näistä lapsista huolta. ”Jätetyt lapset” ovat joutuneet jäämään vanhempiensa

kotipaikkakunnalle, koska eivät ole oikeutettuja käymään koulua muualla kuin omassa kotipaikassaan. Kaupungeissa kyllä toimii siirtotyöläisten lapsille tarkoitettuja kouluja, mutta opetus on usein huonoa ja hinta korkea.

Kiinan *hukou*-järjestelmä on kuitenkin onnistunut yllättävässä asiassa. Kiinaan ei ole rakentunut samanlaisia slummikaupunkeja kuten esimerkiksi Brasilian *favelat*. Tiukka kontrolli asumi-

中國

sessä on vaikeuttanut slummien muodostumista. Vaikka osa Kiinan asuinalueista on melko alkeellisia, ne eivät ole päässeet slummiutumaan ja muuttumaan kaaosmaiseksi, turvattomiksi ja alati laajentuviksi hökkelilyiksi.

Kiinan hallituksen tavoitteena on nostaa kaupungistumisastetta ja näin ollen kiihdyttää hidastuvaa talouskasvua.

Koulunkäyntiin liittyviä ongelmia on jo jonkin verran vähennetty. Esimerkiksi lukion tai yläasteen pääsykokeita ei tarvitse enää mennä tekemään omaan, viralliseen *hukou-*

kotipaikkaan. Vuonna 2014 Kiinan hallitus esitteli myös uuden niin sanotun kaksois-*hukoun*. Uudistuksessa helpotettiin maaseudun asukkaiden muuttoa kylistä kuntiin ja pieniin, muutaman miljoonan asukkaan kaupunkiin. Asukkaat, jotka jo asuvat kunnan ja pienen kaupungin alueella väliaikaisen asumisoikeuden turvin, saivat pysyvän asumisoikeuden. Näin ollen jopa 100 miljoonaa asumisoikeusasukasta on oikeutettuja saamaan samat terveydenhuoltopalvelut sekä sosiaali- ja muut etuudet kuin pysyvästi alueella asuvat asukkaat. Ilman tätä uudistusta kaupungissa väliaikaisella asumisoikeudella asuvilla ei olisi oikeutta samoihin sosiaali- ja terveyspalveluihin kuin pysyvästi asumisoikeudella asuvilla. Sosiaaliturvajärjestelmiä pyritäänkin tulevina vuosina uudistamaan ja yhte-

näistämään siten, että maaseudun asukkaiden vakuutukset olisivat yhtä kattavat kuin kaupunkistatuk-sellisilla.

Kiinan hallituksen tavoitteena on nostaa kaupungistumisastetta ja näin ollen kiihdyttää hidastuvaa talouskasvua. Kaupunkiin muuttavat ostavat talon, auton, käyttävät palveluita ja näin ruokkivat talouskasvua, joka tällä hetkellä on Kiinan näkökulmasta liian hidasta. Tämän lisäksi Kiinan hallitus haluaa keskittyä paremmin koordinoituun ja valvottuun kehitykseen, jotta alueellinen epätasa-arvoisuus vähenisi. Tällä kehityksellä pyritään turvaamaan saman tasoiset julkiset palvelut kaikille alueille.

Uudistuksessa halutaan myös lisätä kansallisen ja alueellisten hallitusten sekä virastojen yhteistyötä. Käytäntöjen ja menettelytapojen

Kaupungissa työskentelevät maalaiset ovat epätasa-arvoisessa asemassa työmarkkinoilla.

Kuva: Harald Groven

中國

Kuva: Rex Pe

Koulutuksen turvaaminen kaikille tasapuolisesti on yksi hukou-järjestelmän ongelmakohdista.

yhtenäistäminen auttaa paikallishallintoja hyödyntämään resurssejaan tehokkaammin. Ongelmaksi nousee kuitenkin se, että alueilla on itsemääräämisoikeus koskien hukou-järjestelmää. Jokainen provinssi, kaupunki tai hallinnollinen alue pystyy itse määrittelemään, keiden se haluaa alueelleen muuttavan. Tämä käytäntö on omiaan aiheuttamaan ja lisäämään maantieteellistä

epätasa-arvoa.

Vaikka hukou-järjestelmää on uudistettu, osa uudistuksista on ollut kosmeettisia. Perusajatus hukoun käyttämisestä järjestelmänä, joka jakaa ja hallitsee kansalaisia, on edelleen voimissaan. Toisaalta taas, uudistusten taustalla on ajatus siitä, että Kiinassa ei olisi kahtia jakavaa ja poissulkevaa järjestelmää, vaan kansalaiset olisivat keskenään

tasa-arvoisia. On mielenkiintoista nähdä, mihin suuntaan hukou-järjestelmä kehittyy seuraavan 5–10 vuoden kuluessa.

Pia Eskelinen

Kirjoittaja on väitöskirjatutkija Turun yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa ASLA-projektissa, jota rahoittaa Suomen Akatemia. Eskelinen tekee väitöskirjaa Kiinan maaseudun naisten maa-omistuksista ja niiden toteutumisesta.

HUURTEEN ALLA OLEVA RUOHO

WANG FANZHIN RUNOT

Tang-kauden buddhalaisiin teksteihin erikoistunut tutkija Anu Niemi tutkii Tang-kauden puhekielisiä runoja. Niemen tutkimuskohteena ovat erityisesti kolmen Tang-kauden runoilijan **Pang Jushin**, **Wang Fanzhin** ja **Hanshanin** runot. Niemen runokäännöksistä ensimmäiset, Pang Jushin runot julkaistiin viime vuoden viimeisessä Kiina sanoin ja kuvin -lehden numerossa. Tässä artikkelissa julkaistaan Niemen tänä vuonna valmistuneet viisi runokäännöstä Wang Fanzhin runokokoelmasta. Hanshan-käännökset julkaistaan puolestaan ensi vuoden viimeisessä numerossa.

Kuva: Anu Niemi

Wang Fanzhin runokokoelma on yksi Dunhuan-
gin kirjakääröluolasta
löydettyistä aarteista. Se on säilynyt
sellaisenaan monessa eri käsikirjoi-
tuskäärössä. Runoja on tutkijoiden
mukaan käytetty Tang- ja Song-
dynastioiden aikaisissa kouluissa
muun muassa kirjoitusmerkkien
opiskeluun. Runoja kokoelmassa on

noin 350, ja niissä käytetty kieli on
puolipuhekieltä. Tämä on kieltä
jossa pelkistyneiden klassisten
sanojen sijaan tai ohella käytetään
puheesta tuttuja sanoja. Kokoelma
on yksi kiinalaisen kirjallisuuden
mysteereistä. Ei tiedetä, kirjoit-
tiko kokoelman yksi henkilö vai
onko se monen ”wangfanzhilai-
sen” kirjoittajan yhteistyön tulos.

Tutkijoiden mukaan kirjoittajat
olivat joko kurittomia munkkeja,
maallikkoja käännättäviä opettajia,
tai nimi Wang Fanzhi oli yhteisni-
mitys maallikkobuddhalaisille oppi-
neille.

Tarina Wang Fanzhin lapsuu-
desta kiertää runojen mukana.
Tarinan mukaan **Wang Dezu**
-nimisellä miehellä oli puutarhas-

中國

saan omenapuu, josta kasvoi suuri pahka. Kolmen vuoden päästä pahka mätäni ja Wang alkoi kuoria sitä. Sisältä löytyi pieni vauva: Wang Fanzhi. Wang Dezu otti vauvan syliinsä ja kasvatti sen omanaan. Lapsi oppi puhumaan vasta seitsemän vuoden ikäisenä ja ensimmäinen asia minkä hän sanoi oli: ”Kuka minut synnytti?”

Jos Wang Fanzhin kokoelmaa vertaa esim. maallikko Pangin runoihin, niissä käytetty kieli on huomattavasti suorasukaisempaa ja helpommin ymmärrettävää. Pangin runoissa käytetään laajalti buddhalaista terminologiaa, ja niiden ymmärtämiseen vaaditaan paljon selityksiä. Wangin runot ovat maallisia ja omintakeisia. Niitä on kutsuttu makaabereiksi, eikä syyttä, sillä niissä käsitellään usein kuolemaa ja ihmisten suhtautumista siihen. Kuolemaa tulee pelätä, siltä ei tule sulkea silmiä, omaisuutta ei voi saada mukaan ja kukaan ei voi elää elämäänsä toisen puolesta.

Käännökset

1.

Ruumis on kuin suuri majatalo, tämä elämä kuin yhden yön vieras. Yllättäen, kuoleman edessä, ruumis ei alkujaan ollut asumukseni. Oikea asumukseni on autiolla vuorella, puutarhassa ja metsissä kasvavat männyt ja sypressit. Pitäydyn tuhatvuotisten hautojen äärellä, kuoleman polku vie pitkälti yli elämän.

2.

Mikä on maailmassa samanarvoista? Kuolema lienee tällainen asia. Niin vanhojen kuin nuorten on kuoltava, luottaen tuloillaolevan karman voimaan.

Vaikka olisivat ruhtinaita tai kuninkaita tai markiiseja, ei kuolemaa voi rahallakaan estää. Jos ruumiilta vaihtaa päät, eivät he tunnista toisiaan kohdatesaan.

3.

Ruumis on kuin lihalla tuettu sali, elämä kuin huoneessa palava kynttilä. Tuuli puhaltaa kynttilän sammuksiin, ja jäljelle jää vain suuri tyhjä tila.

4.

Turhaanpa elät sata vuotta, kahdeksankymmentä on jo kyllin korkea ikä. Kohdatessa toisensa tarraavat ajatukseen kuolemasta, jossa ei vanheta eikä nuorruta. Jokainen hetki on väliaikainen, kuin huurteen alla oleva ruoho. Odottamatonta kuin villi puhuri, liitetään yhteen juuri ja muutokset. Tyytyväisenä ja huoletonna vietät tätä päivää, mutta kuka sinusta huolehtii yöllä? Sanonpa sinulle, typerys, Harjoita kiireesti oppia joka tulee sinua vastaan.

5.

Elämä on kuin tuulen henkäys, kuollessa käy läpi karmaansa. Elämä ja kuolema eivät tiedä toisistaan, kunhan oikeaisen jalat ja lekottelen aurinkoisella mäellä. Kuulen vain elävien suruista, en kuule vainajia jotka valittavat onnettomuuksista. Jos ymmärrän tarkoin kolmen ajatuksen* idean, minua ei synnyttänyt äiti.

Anu Niemi

**San si* 三思 eli kolme ajatusta on buddhalainen termi, joka tarkoittaa pohdiskelua, päättelyä ja arviota.

中國

SEURA MUUTTAA

Seuran toimisto ja kirjasto on tyhjennetty muuttolaatikoihin ja Lauttasaaren aikakausi näin tullut päätökseen.

Uusi toimisto ja kirjasto Kallion Leipätehtaalla avataan yleisölle kevättalvella 2020.

Uusi osoitteemme on Kaikukatu 4 a 00530 Helsinki.

Pahoittelemme muutosta aiheutuvaa viivettä toimituksissa ja yhteydenottoihin vastaamisessa.

TAPAHTUU TALVELLA

HELSINGISSÄ

KIINALAINEN UUSIVUOSI
Pe 24.1. klo 16–20
Kansalaistori

www.kiinalainenuusivuosi.fi

PORISSA

KIINALAINEN UUSIVUOSI

Aika ja paikka ilmoitetaan myöhemmin. Perinteinen uudenvuoden päivällinen ja kulkue.

Lisätiedot:

ik.pyy@mac.com

SEURAN TAPAHTUMAT KOOTUSTI:
WWW.KIINASEURA.FI

中国春节庙会 Kiinalainen uusivuosi

Ma 24.1.2020 klo 16–20
Kansalaistori

Helsinki

SUOMI-KIINA-SEURA